

BELGISCHE SENAAT**—**
BUITENGEWONE ZITTING 1988
—**—**
17 MAART 1988
—

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 70 van de gemeentewet, zoals gewijzigd bij de wet van 14 juli 1983, met betrekking tot de verplichting van het college van burgemeester en schepenen verslag uit te brengen over het bestuur en over de toestand van de gemeentezaken in een vergadering waarop het publiek wordt toegelaten

(Ingediend door de heer Stroobant c.s.)

—
TOELICHTING
—

Dit voorstel tot wijziging van artikel 70 van de gemeentewet beoogt enige klaarheid te scheppen na de verwarring die is ontstaan ingevolge de interpretatiemoeilijkheden waartoe dit artikel aanleiding geeft.

Artikel 70 luidt als volgt :

« Elk jaar, vooraleer de gemeenteraad de begroting in behandeling neemt, doet het college van burgemeester en schepenen verslag over het bestuur en over de toestand van de gemeentezaken in een vergadering waarop het publiek wordt toegelaten. Be-doeld verslag, alsmede het volledige ontwerp van begroting en van begrotingswijziging, zoals die naar vorm en inhoud door het college van burgemeester en schepenen worden opgemaakt en aan de bevoegde overheid, die ten opzichte van de gemeenten belast is met administratief toezicht in begrotingsaangelegenheden, voor goedkeuring worden overgemaakt, worden ten minste zeven vrije dagen vóór de dag van de vergadering aan elk raadslid besteld.

SENAT DE BELGIQUE**—**
SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1988
—**—**
17 MARS 1988
—

Proposition de loi modifiant l'article 70 de la loi communale, modifié par la loi du 14 juillet 1983, en ce qui concerne l'obligation pour le collège des bourgmestre et échevins de faire un rapport sur l'administration et sur la situation des affaires de la commune dans une séance à laquelle le public est admis

(Déposée par M. Stroobant et consorts)

—
DEVELOPPEMENTS
—

La présente proposition de modification de l'article 70 de la loi communale vise à clarifier les choses pour dissiper la confusion née des difficultés d'interprétation auxquelles cet article donne lieu.

L'article 70 prévoit ce qui suit :

« Tous les ans, avant que le conseil s'occupe du budget, le collège des bourgmestre et échevins fera, dans une séance à laquelle le public sera admis, un rapport sur l'administration et la situation des affaires de la commune. Ce rapport, ainsi que le projet de budget et de modification budgétaire dans son intégralité, tels qu'ils sont, dans leur forme et leur contenu, établis par le collège des bourgmestre et échevins et transmis pour approbation à l'autorité investie à l'égard des communes de la tutelle administrative en matière de budget, seront remis à chaque conseiller communal au moins sept jours francs avant la date de la réunion.

Afschrift van dit verslag wordt aan de bestendige deputatie van de provincieraad gezonden.

Dag en uur van die vergadering worden ten minste vijf dagen te voren door aanplakking bekendgemaakt. »

Zoals blijkt, voorziet de wet niet expliciet in de bespreking van dit verslag door de gemeenteraad. Wel bepaalt artikel 63, § 2, van de gemeentewet :

« Een punt dat niet op de agenda voorkomt, mag niet in bespreking worden gebracht, behalve in spoedeisende gevallen wanneer het geringste uitstel gevaar zou kunnen opleveren. »

A *contrario* kan hieruit worden afgeleid dat ieder punt dat op de agenda staat aanleiding mag geven tot bespreking — het verslag over het bestuur en over de toestand van de gemeentezaken is uiteraard een punt van de agenda van de desbetreffende vergadering.

Een en ander geeft in de praktijk evenwel aanleiding tot misverstanden, waarbij de bespreking van het verslag in de gemeenteraad soms door het college wordt geweigerd.

Artikel 70 heeft tot doel het controle- en inzage-recht van de gemeenteraadsleden te vrijwaren (1).

Het beginsel der openbaarheid en het beginsel van de informatieplicht vanwege het bestuur krijgen also een tastbare inhoud (1) (2). De wetgever heeft gewild dat, wat het beheer van de zuiver gemeentelijke belangen betreft, niets aan het onderzoek van de gemeenteraadsleden zou kunnen ontsnappen (3).

De loutere mededeling van cijfergegevens — in rekeningen en begroting — door het college van burgemeester en schepenen met het oog op de voorlichting van en de bespreking in de gemeenteraad, blijkt daarom ook werkelijk onvoldoende om het recht — en de plicht — van onderzoek door de gemeenteraadsleden te waarborgen. Bijkomende vragen, die juist worden opgeroepen door de kennisgeving van het verslag, moeten beantwoord kunnen worden tijdens de vergadering. De bespreking van dat verslag is dus allernoodzakelijkst opdat de raadsleden correct en goed geïnformeerd het gemeentebeleid zouden kunnen evalueren en interpreteren bij de uitoefening van hun bevoegdheid ter zake (4).

(1) Memorie van toelichting : Kamer 550 (1979-1980) - nr. 1 (2).

(2) Van den Bossche J. *De gemeentebegroting*, Adm. Lex., 1968, p. 17.

(3) X, *Inzagerecht van de Gemeenteraadsleden*, Adm. Lex., 1978, p. 3.

(4) Met toepassing van artikel 31, artikel 108, 2° en 5° van de Grondwet, artikel 75, artikel 77, 8° en 9° van de gemeentewet.

Copie de ce rapport sera adressée à la députation permanente du conseil provincial.

Le jour et l'heure de cette séance seront indiqués par affiches, au moins cinq jours d'avance. »

La loi ne prévoit donc pas explicitement la discussion de ce rapport par le conseil communal. Toutefois, l'article 63, deuxième alinéa, de la loi communale contient la disposition suivante :

« Aucun objet étranger à l'ordre du jour ne peut être mis en discussion, sauf dans les cas d'urgence où le moindre retard pourrait occasionner du danger. »

Il est permis d'en déduire *a contrario* que tout point figurant à l'ordre du jour peut donner lieu à une discussion, et le rapport sur l'administration et la situation des affaires de la commune est évidemment un point de l'ordre du jour de la séance en question.

Quoi qu'il en soit, tout cela suscite, dans la pratique, des malentendus à la suite desquels le collège refuse parfois que le rapport soit discuté au conseil communal.

L'article 70 vise à garantir le droit de regard et de contrôle des membres du conseil (1).

Le principe de la publicité et celui de l'obligation d'informer qui incombe à l'administration reçoivent ainsi un contenu concret (1) (2). La volonté du législateur a été de faire en sorte que rien de ce qui concerne la gestion des intérêts purement communaux ne puisse échapper à l'examen des conseillers communaux (3).

Il s'avère par conséquent que la seule communication de chiffres — dans les comptes et le budget — par le collège des bourgmestre et échevins aux fins de l'information du conseil communal et de la discussion au sein de celui-ci est réellement insuffisante pour garantir le droit — et le devoir — d'examen de ses membres. Les questions supplémentaires qui se posent précisément à l'occasion de la lecture du rapport, doivent pouvoir recevoir une réponse au cours de la réunion. La discussion de ce rapport est donc absolument nécessaire pour que les membres du conseil, correctement et dûment informés, puissent évaluer et interpréter la politique communale dans le cadre de l'exercice de leur compétence en la matière (4).

(1) Exposé des motifs : Chambre 550 (1979-1980) - n° 1 (2).

(2) Van den Bossche J. *De gemeentebegroting*, Adm. Lex., 1968, p. 17.

(3) X, *Inzagerecht van de Gemeenteraadsleden* : Adm. Lex., 1978, p. 3.

(4) En vertu des articles 31 et 108, 2° et 5°, de la Constitution, des articles 75 et 77, 8° et 9°, de la loi communale.

Ons voorstel is er dan ook op gericht de verplichting tot bespreking van het verslag *expressis verbis* in de wet op te nemen.

M. STROOBANT.

*
**

VOORSTEL VAN WET

ENIG ARTIKEL

In artikel 70, eerste lid, van de gemeentewet worden tussen de woorden « in een vergadering » en « waarop het publiek » ingevoegd de woorden :

« tijdens welke bedoeld verslag wordt besproken en goedgekeurd ».

M. STROOBANT.
H. ADRIAENSENS.
H. DE LOOR.
R. VANLERBERGHE.
E. PINOIE.

Notre proposition tend dès lors à prévoir explicitement dans la loi l'obligation de procéder à la discussion du rapport.

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE

La première phrase de l'article 70, premier alinéa, de la loi communale est complétée par le texte suivant :

« lequel fera l'objet d'une discussion et d'un vote au cours de cette séance. »

109 - 1 (B.Z. 1988)
Commissiestuk nr. 1
Binnenlandse Aangelegenheden

109 - 1 (S.E. 1988)
Document de commission n° 1
Intérieur

BELGISCHE SENAAT

SENAT DE BELGIQUE

Zitting 1989 - 1990

Session de 1989 - 1990

12 juli 1990

12 juillet 1990

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 70 van de gemeentewet, zoals gewijzigd bij de wet van 14 juli 1983, met betrekking tot de verplichting van het college van burgemeester en schepenen verslag uit te brengen over het bestuur en over de toestand van de gemeentezaken in een vergadering waarop het publiek wordt toegelaten.

Proposition de loi modifiant l'article 70 de la loi communale, modifié par la loi du 14 juillet 1983, en ce qui concerne l'obligation pour le collège des bourgmestre et échevins de faire un rapport sur l'administration et sur la situation des affaires de la commune dans une séance à laquelle le public est admis.

**AMENDEMENT VAN
DE H. STROOBANT c.s.**

**AMENDEMENT PROPOSE PAR
M. STROOBANT ET CONSORTS**

ENIG ARTIKEL

Dit artikel te vervangen door de volgende bepalingen :

"ART. 1

In het tweede lid van artikel 96 van de nieuwe gemeentewet, in fine, worden de woorden "een verslag" vervangen door het woord "verslagen".

ART. 2

Het derde lid van hetzelfde artikel 96 wordt vervangen als volgt :

" Van de verslagen die de begroting vergezellen"
"bevat het ene een synthese van het ontwerp van"
"begroting, en geeft het algemeen en financieel"
"beleid van de gemeente aan."

"Het ander geeft een overzicht van de toestand"
"van het bestuur en van de gemeentezaken van het"
"voorbijde dienstjaar en bevat alle nuttige"
"informatiegegevens."

"Het verslag dat betrekking heeft op de"
"rekeningen bevat een synthese van het ontwerp"
"van de rekeningen en geeft een overzicht van het"
"beheer van de gemeentefinanciën gedurende het"
"dienstjaar waarop die rekeningen betrekking"
"hebben."

ART. 3

Het laatste lid van hetzelfde artikel 96 wordt vervangen als volgt :

"Vooraleer de raad over de ontwerpbegroting, de"
"ontwerprekeningen en de respectievelijke"
"verslagen evenals over het verslag over het
bestuur beraadslaagt en stemt, geeft het"

"college van burgemeester en schepenen een"
"toelichting bij de inhoud van de verslagen."
"Over de ontwerpbegroting en het bijbehorend"
"verslag wordt telkens afzonderlijk beraadslaagd"
"en gestemd."
"De stemming over het verslag van het bestuur"
"heeft geen juridische gevolgen voor het zittend"
"college."
"De beraadslaging en de stemming over het verslag"
"van het bestuur grijpen plaats uiterlijk op 1"
"april van het kalenderjaar volgend op het door"
"het verslag behandelde dienstjaar."

VERANTWOORDING

Het wetsvoorstel strekt ertoe het verslag over het bestuur en over de toestand van de gemeentezaken, dat het college van burgemeester en schepenen uitbrengt bij de gemeenteraad krachtens art. 70 van de vroegere gemeentewet, door deze gemeenteraad te laten bespreken en te doen stemmen.

Bij deze stemming spreekt de gemeenteraad zich in de eerste plaats uit over de vraag of het verslag een juiste weergave geeft van het bestuur en de toestand van de gemeentezaken tijdens het betrokken dienstjaar. De eventuele afwijzing van het verslag heeft geen juridische gevolgen voor het college van burgemeester en schepenen.

Hoogstens kan er een politieke draagwijdte aan gegeven worden.

De nieuwe gemeentewet van 26 mei 1989 heeft het vroeger art. 70 echter gewijzigd.

Het nieuwe art. 96 bepaalt dat er twee verslagen moeten opgesteld worden.

Een eerste verslag vergezelt de begroting. Het bevat een synthese van de begroting. Bovendien

geeft dat verslag "het algemeen en financieel beleid van de gemeente aan en een overzicht van de toestand van het bestuur en van de gemeentezaken alsmede ook alle nuttige informatiegegevens" (Art. 96 gemeentewet).

Een tweede verslag vergezelt de rekeningen. Het geeft een overzicht van het beheer van de gemeentefinanciën van het betrokken dienstjaar.

De vraag dient gesteld te weten wat er nu met het vroegere "verslag over het bestuur" gebeurd is. Is dat volledig verdwenen of vindt men het als dusdanig terug in het verslag dat de begroting vergezelt.

De tekst van het huidige art. 96 is niet duidelijk. In het licht van het vroeger art. 70 kan men zeggen dat het verslag dat de begroting vergezelt uit twee gedeelten bestaat : een eerste gedeelte dat een bespreking wijdt aan het algemeen en het financieel beleid van de gemeente, een beleidsnota dus en een tweede gedeelte dat overeenstemt met het vroegere "verslag over het bestuur en de toestand van de gemeentezaken" tijdens het voorbije dienstjaar.

Het is de bedoeling van dit amendement een duidelijker onderscheid te maken tussen de verslagen.

Het "verslag over het bestuur" wordt als een afzonderlijk verslag beschouwd. Het college stelt dus drie verslagen op : het verslag over de begroting, het verslag omtrent de rekeningen en het verslag over het bestuur.

M. STROOBANT
O. CRUCKE
H. DE LOOR
R. VAN LERBERGHE
E. PINOIE.

ARTICLE UNIQUE

Remplacer l'article unique de la proposition de loi par les dispositions ci-après:

"ARTICLE 1er

Au deuxième alinéa de l'article 96 de la nouvelle loi communale, les mots "d'un rapport", in fine, sont remplacés par les mots "de rapports".

ART. 2

Le troisième alinéa du même article est remplacé par ce qui suit:

"Des rapports qui accompagnent le budget, l'un comporte une synthèse du projet de budget et définit la politique générale et financière de la commune. L'autre synthétise la situation de l'administration et des affaires de la commune durant l'exercice écoulé et comporte tous éléments utiles d'information. Le rapport qui a trait aux comptes synthétise le projet des comptes et la gestion des finances communales durant l'exercice auquel ces comptes se rapportent."

ART. 3

Le dernier alinéa du même article est remplacé par ce qui suit:

"Avant que le conseil délibère et vote sur le projet de budget, le projet des comptes et les rapports respectifs, ainsi que sur le rapport sur l'administration, le collège des bourgmestre et échevins commente le contenu des rapports.

Le projet de budget et le rapport correspondant font chacun l'objet d'une délibération et d'un vote distincts.

Le vote sur le rapport sur l'administration n'a pas d'effets juridiques pour le collège en place.

La délibération et le vote sur le rapport sur l'administration ont lieu au plus tard le 1er avril de l'année civile suivant l'exercice auquel a trait le rapport."

JUSTIFICATION

La proposition de loi vise à faire discuter et voter par le conseil communal le rapport sur l'administration et la situation des affaires de la commune, que le collège des bourgmestre et échevins fait au conseil communal en vertu de l'article 70 de l'ancienne loi communale.

Lors de ce vote, le conseil communal se prononce en premier lieu sur la question de savoir si le rapport reflète fidèlement l'administration et la situation des affaires de la commune durant l'exercice en question. Le rejet éventuel du rapport est sans effet juridique pour le collège des bourgmestre et échevins.

Tout au plus peut-on lui donner une portée politique.

Toutefois, la nouvelle loi communale du 26 mai 1989 a modifié l'ancien article 70.

Le nouvel article 96 dispose qu'il faut établir deux rapports.

Un premier rapport accompagne le budget. Il comporte une synthèse de celui-ci. En outre, ce rapport "définit la politique générale et financière de la commune et synthétise la situation de l'administration et des affaires de la commune ainsi que tous éléments utiles d'information" (art. 96 de la loi communale).

Un second rapport accompagne les comptes. Il donne un aperçu de la gestion des finances communales durant l'exercice en question. Il faut se demander ce qu'est devenu l'ancien "rapport sur l'administration".

A-t-il complètement disparu ou le retrouve-t-on en tant que tel dans le rapport qui accompagne le budget?

Le texte de l'actuel article 96 n'est pas clair. A la lumière de l'ancien article 70, on peut dire que le rapport qui accompagne le budget comprend deux parties: une première qui consacre une discussion à la politique générale et financière de la commune, et qui est donc une note politique, et une deuxième qui correspond à l'ancien "rapport sur l'administration et la situation des affaires de la commune" durant l'exercice écoulé.

L'objet du présent amendement est de faire une distinction plus nette entre les rapports.

Le "rapport sur l'administration" est considéré comme un rapport distinct.

Le collège établit donc trois rapports: le rapport sur le budget, le rapport sur les comptes et le rapport sur l'administration.
